

Előterjesztés

Déaványa Városi Önkormányzat
2011. október 27. – én
tartandó Képviselő-testületi ülésére
Az Önkormányzat mezőgazdasági tevékenységéről

Tisztelt Képviselő-testület!

Déaványa Városi Önkormányzat mezőgazdasági tevékenysége az **önként vállalt feladatai** közé tartozik. Ezúton is szeretném hagyományaimhoz híven az előző évekhez hasonlóan részletesen bemutatni az önkormányzat mezőgazdasági tevékenységét.

Mezőgazdasági tevékenységünk alkalmazkodik az elnyert támogatások (**AKG – agrár-környezetgazdálkodási célprogram-, SAPS –területalapú támogatás-, NATURA 2000, KAT – kedvezőtlen adottságú területek-**) kritériumaihoz, a támogatás igénybevételi feltételeihez. Ebben az évben termelésből való bevétellel nem nagyon kell számolnunk, hiszen a belvíz majd aszály okozta károk jelentős termés kiesést eredményeztek. Ebben a gazdálkodási évben sorozatos ellenőrzéseket kaptunk. Mint az Önkormányzatnál az ÁSZ (Állami Számvevőszék) a fő ellenőrző szerv, úgy a gazdálkodók esetében az MVH (Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal). A folyamatos adminisztratív ellenőrzés, egyeztetés mellett az anyajuh támogatási kérelmünket valamint a NATURA 2000-es területeink esetében történtek tavaly. Az idén juh állattartás terén a támogatási kérelmünknek megfelelően minden egyedet fűszám szerint ellenőriztek. Hiányosság, szankció nem volt. A másik esetben AKG terén átfogó 2 gazdálkodási évre visszamenőleg. Ellenőrzéskor területmérés történt, gazdálkodási napló, engedélyek, számlák, földhasználati jogosultság, kötelező képzés igazolása stb. mind terítékre került. Ennél az ellenőrzésnél sem volt probléma, szankció nem történt. Támogatási kérelmeink határidőre benyújtva lettek. Ez évtől vagyis a 2010/2011-es gazdálkodási évtől Polgármesteri Hivatalok támogatási kérelmet nem nyújthattak be a kifizető hatósághoz, azaz az MVH-hoz. Ezért új regisztrációt kellett eszközölnünk, elkülönített bankszámlát kellett nyitnunk. Ennek értelmében **Déaványa Városi Önkormányzat** a támogatást igénylő a jogszabályoknak így megfelelően. A 61/2009. (V.14.) FVM rendelet 24. § (6) bekezdésében : Egy adott területhez kapcsolódó kötelezettség - a jogutódlás és a vis maior esetek kivételével – egyszer adható át. Így került sor – testületi döntést végrehajtva – Dr. Kiss László által használt 43,90 ha szántó (Dombri) átvételére, melynek 2011.09.01.-től Önkormányzatunk a használója. Kettő támogatási jogcím esetében a 128/2007 FVM rendelet 5. § (3) értelmében Natura 2000 „ *támogatás igénybevételére nem jogosult költségvetési szerv, valamint az a gazdálkodó szervezet, amelyben a Magyar Állam tulajdoni hányada meghaladja az 50%-ot.*” illetve a 25/2007. (IV. 17.) FVM rendelet 5. § (4) bekezdése szerint KAT „ *támogatás igénybevételére nem jogosult költségvetési szerv, valamint az a gazdálkodó szervezet, amelyben az állam tulajdoni hányada 50% felett van.*” Natura 2000 esetében követelésünk 448.040.- Ft, KAT esetében 4.651.493.-Ft. Mindegyik 2010. évben igényelt, át nem utalt tételek. 2009-ben igényelt és át nem utalt 4.413.293.- Ft-ot KAT esetében is ugyanaz a helyzet. Természetesen Dr. Kulcsár László ügyvéd úr közreműködésével a szükséges jogi lépéseket időben megtettük, az ügymenetek folyamatban vannak. Már említettem az átadást-átvételt, ez történt Polgármesteri Hivatal és Városi Önkormányzat között, ami azt jelenti, hogy e két jogcímet most már az Önkormányzat igényelhet. **2011. évben az előirányzott bevételünk 66.565.000.-Ft, a teljesített bevételünk 44.745.653.-Ft ez az eredetihez képest 67%-os teljesülés.**

Kiadási oldalnál az eredeti előirányzat 31.214.000.-Ft teljesített kiadásunk 13.872.000.-Ft ez az eredetihez viszonyítva **44%-os** teljesülést jelent. Az adatok 2011.10.19.-i részben záró állapot. Ha az előterjesztés készítéséig veszem figyelembe a tárgyévi adatokat, az őszi búza, napraforgó (helyette köles), lucerna és gyp esetében az előirányzott bevétel 13.965.000.- Ft. Ezzel szemben a várható bevétel 4.153.754.-Ft, vagyis 30%-os teljesítés. Az okokat ismerjük már említést tettem róla. Az eredményességi hiány 9.811.246.- Ft. Támogatási bevételi előirányzatunk 52.600.000.- Ft, teljesülése 44.745.653.- Ft, ami 85%-os. Eredményességi hiány 7.854.347.- Ft. Összesen a bevételi eredményességi hiány 17.665.593.- Ft. Kiadási előirányzat összesen 31.214.000.- Ft, teljesített kiadásunk 13.872.000.- Ft. Kiadási oldalon fel nem használt keretösszeg 17.342.000.-Ft. A számokból láthatjuk, hogy ha mérleget vonunk, akkor a nullás körüli eredményt kapunk költségvetési szempontból. Mivel a mezei leltár költsége jövőre jelenik meg (100 ha őszi káposztarepce integrációban), és ahogy említést teszek rá a területalapú támogatás másik felének kifizetésére december végén, így esély van arra, hogy költségvetési szempontból kb. 10. MFt. többletbevételre, az előirányzathoz viszonyítva. Ez azt jelenti hogy 60.749.553.-Ft (búza ért.,területalapú tám. másik 50% és a teljesített bevételekkel együtt) :424,84 ha = 142.994.- Ft átlagos ha-onkénti bevétel. 13.872.000.-Ft : 424,84 ha = 32.652.- Ft átlagos kiadás hektáronként.

I. Szervezeti tagozódása:

- állattenyésztés
- növénytermesztés

Állattenyésztés

142db vegyes korcsoportú juh állatállománnyal rendelkezünk, erre az **AKG** (Agrár-Környezet-gazdálkodási Célprogram) miatt van szükség az állatlétszám lefedése miatt. 1 ha gyp állategysége 0,2-0,5 ÁE (állategység) között kell, hogy legyen. Vegyes korcsoportú juh esetében 1db juh 0,15 ÁE. Általunk használt gyepterület 78,62 ha, amihez 15.724 ÁE szükséges minimum. (78,62ha x 0,2ÁE), így 15.724 ÁE : 0,15 ÁE/db juh : 1000 = 104,89db kell, hogy az állatlétszám lefedése megtörténjen. Természetesen ráhagyással legalább 20-30%-kal többlet kell, hogy tartsunk, elhullás, kényszervágás miatt. Az állattenyésztés tartását bértartásban oldjuk meg.

Ezáltal juthatunk hozzá:

kb. 30.000.-/ha 2.300.000.- forinthez, **AKG** kötelező állatlétszám

kb. 14.000.-/ha 1.100.000.- **KAT** (**K**edvezőtlen **A**dottságú **T**erület),ajánlott állatlétszám

kb. 56.000.-/ha 4.400.000.- **SAPS** (területalapú támogatás), ajánlott állatlétszám

Összesen kb. 100.000.-/ha gyp esetén. (Jelenleg a bérleti díj mértéke 10.000.-Ft/ha+ÁFA)

Növénytermesztés

Szakmai irányítását én végzem. Feladatom a termelés szervezése, a szükséges adminisztratív munkák elvégzése – könyvelésen kívül -, mint pl.: gazdálkodási napló, vetésterv stb., a pályázatokban vállalt kritériumok betartása, szakmai képzéseken való részvétel, kapcsolattartás különböző szervekkel – MVH, VM, MGSZH,Agrárkamara, MOSZ, GOSZ, vállalkozók stb. -, támogatások igénylése.

Az irányítónak a munkabér + járulékaik nem terhelik a mezőgazdaságot az a város- és községgazdálkodás szakterületén jelenik meg. Ezt az indokolja, hogy további feladatom közé tartozik a szociális földprogram irányítása – szakmai képzések, konferenciák részvétele, pályázatok együttes készítése stb. – a közfoglalkoztatás megvalósítása.

Könyvelését az önkormányzat gazdálkodási irodája végzi. Könyvelésük az összköltséges eljárást alkalmazza.

A gazdálkodási iroda tárgy évet néz – január 01 – december 31-ig hisz ez az-az időszak, amely az önkormányzat szemszögéből figyelembe vehető.

A mezőgazdasági termelés szempontjából nem reális, hisz a gazdálkodási év szeptember 01 – augusztus 31-ig tart. Valójában ez sem lehet reális, hiszen átfedések lehetnek s vannak, késői betakarítású növények (napraforgó, kukorica), későbbi fizetés az értékesített növények után sorolhatnám tovább.

A szellemi állomány tevékenysége közvetlenül a mezőgazdaságot pénzügyileg nem terheli.

Fizikai létszám esetében 1 fő traktoros (közalkalmazott) és 1 fő erőgépezető (munkatörvénykönyves) van alkalmazásban.

A költségek csökkentése érdekében 1 fő gépszerelő prémium években vesz részt.

A fizikai létszám munkabér + járulék + juttatásai teljes egészében a mezőgazdasági szakterületet terheli. A további létszámot munkaügyi támogatással, közfoglalkoztatás keretében oldjuk meg.

A mezőgazdasági munkák mellett gyakran végeznek javítási, karbantartási, közterület-ellátási jellegű munkálatokat, amelyek közvetlenül nem kapcsolódnak a mezőgazdasághoz.

2011.01.01-től 2011.08.31.-ig munkabérre 1.900.543.- Ft-ot fordítottunk. Ez egész évre várhatóan 2.850.815.- Ft.

Ellenőrzésre hivatott a Képviselő-testület, pénzügyi- ellenőrző önkormányzati vagyonkezelő bizottság, többcélú társulás belső ellenőrei, könyvvizsgáló, valamint a felettes állami szervek. A képviselők részére bármikor lehetőség van a gazdálkodás betekintésébe.

II. Mezőgazdasági növénytermesztés elemzése:

Dévaványa Városi Önkormányzat saját tulajdonú termőterületen gazdálkodik, melynek művelési ág megosztása szerint:

- **szántó: 346,22 ha**
- **gyep (legelő): 78,62 ha**
- Összesen: 424,84 ha**

Az előző évhez képest csökkent a területünk a kötelező műholdas területazonosítás elvégzése miatt 0,13 ha-ral.

A többi saját tulajdonú földterületek művelése haszonbérbeadással valósul meg.

A Nemzeti Vidékfejlesztési Terv alapján a központi költségvetés, valamint az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garancia Alap Garancia Részlege társfinanszírozásban megvalósuló Agrár – Környezetgazdálkodási (AKG), Kedvezőtlen Adottságú Területek (KAT), NATURA 2000, és az Egységes Területalapú Támogatási (SAPS) programokban veszünk részt.

Az előzőekben említett AKG és KAT célprogramok elnyert pályázati támogatás 5 éves időtartamra szólt 2004. szept. 01. – 2009. aug. 31-ig, melynek szigorú termesztési kritériumai voltak, amely kihatással bírt a termésátlagok alakulására a vetésszerkezet összeállítására. Szintén ugyanezt az eljárást kell alkalmaznunk a 2009. szept. 01.- 2014. aug. 31-ig tartó új AKG- s programunkban.

A SAPS a mezőgazdasági termelőnek „alanyi jogon” jár.

Kölcsönös megfeleltetés és a **Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot (HMKÁ)**, valamint a **Jogszabályban Foglalt Gazdálkodási Követelmények (JFGK)** betartása kötelező. Általunk használt szántó több mint 90%-a a területek a település déli részén (Varsányhát) helyezkednek el, melyből 95,37 ha régi rizstelepi „örökség”.

A többi terület a Kígyósi-gyep és mellette, a régi szeméttelép környékén (Borszegi út mellett), valamint a Kisújszállási út mellett (Kántor-tanya) a Papp tanya előtt található.

A négy jogcímű támogatásra időben elektronikus úton nyújtottunk be kérelmet. Az új AKG-s pályázatunk is határidőben elektronikus úton benyújtásra került, itt terület csökkenéssel kellett számolnunk mivel az úgynevezett rizstelep és a kacsásztatónak nevezett földterületeink nem esnek bele a magas természeti értékű területek kategóriájába, ezért 80,54ha szántóterülettel nem tudtunk a szántóföldi növénytermesztés tüzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogramra pályázni, csak az integrált szántóföldi növénytermesztési célprogramra. Ez azt jelenti, hogy az eredeti 303-310 euro-s hektáronkénti támogatás helyett felét kapjuk (155 euro) ezekre a területekre.

A 2010 / 2011. gazdálkodási évben területek összesítése támogatási jogcímek szerint:

Támogatási jogcímek / AKG célprogramok	Igényelt terület	Tám. Euro/ha
SAPS igénylés	424.84	172
AA) Integrált szántóföldi növ.term. célprogram	80.11	155
AD1) Szántóföldi növ.term. tüzok élőhely-fejl. cp.	266.11	303
Natura 2000 igénylés	42.42	38
KAT igénylés	317.04	53
BC1) Gyepgazdálkodás tüzok élőhely-fejl.cp.	78.62	172

Az egységes területalapú támogatás (SAPS) az Európai Bizottság irányadó árfolyamával (292,55 HUF/EUR) számolva a fajlagos maximum támogatási összeg hektáronként 58 073.- Ft, melyből maximum 27 991.- Ft az előleg (50%).

2010. évben a támogatások megoszlása:

64.000.- (SZAKTANÁCSADÁS)
323.400.- (ANYAJUH)
9.527.600.- (GÉPTÁM.)
24.981.116.- (AKG)
16.784.167.- (SAPS)
1.963.000.- (VPOP)
Összesen: 53.643.283.-

Az MVH felé jogosulatlanul igénybe vett támogatás miatt 239.352.-Ft-ot kellett visszafizetni, így mindösszesen: **53.403.931.-Ft** a 2010. évi támogatási bevétel.

2011. évben a támogatások megoszlása:

388.700.- (ANYAJUH)
28.660.895.- (AKG)
12.000.- (SZAKKÉPZÉS)
872.000.- (VPOP)
14.812.058.- (SAPS)
Összesen: 44.745.653.-

Mezőgazdasági támogatási bevételi előirányzat **52.600.000.-Ft**. Ez **85%**-os teljesítést jelent. Területalapú támogatás esetében (SAPS) „szokás” hogy decemberben két ünnep közt kifizetés történik, így várhatóan **11.850.146.-Ft**-ot utalnak. Ezt figyelembe véve úgy gondolom hogy évvégére a teljesített bevétel **56.595.799.- Ft** körül lesz, ami **108%**-os teljesítést jelentene.

Dévaványa átlagában a megemelkedett árak miatt egy hektár művelési költsége igen változó, de túlzás nélkül állíthatjuk nem nagy erőfeszítés kell, hogy **120- 180 ezer Ft/ha** bekerülési költséggel számoljunk.

Nagy befolyásoló tényező az időjárás, melynek szélsőségeségére igaz az idei év is. A belvíz okozta károk jelentkeztek nálunk is.

Nagy tényező a föld minősége is, hiszen a varsányháti, rizstelepi földjeink „ragaszkodnak” a föld művelőjéhez.

Ezek az úgynevezett „perctalajokat” „névnapjukon” kell megművelni.

A mi eszközellátottságunk kisebb területekre volt alkalmas, ezért a szolgáltatás igénybe vétele lecsökkent, ami pozitív hatással van a kiadás csökkentésére.

Növényenként:

Évelő szálas pillangós takarmánynövények termesztése (lucerna):

Összterületük 208,42 ha, melynek előirányzati kiadása **1.800.000.-Ft**, mely megegyezik az előirányzott bevétellel. Ez azt jelenti, hogy nem terheli sem kiadás sem bevétel. Támogatási bevétele kb. 530 EURO/ha ami 292.-Ft-tal számolva **32.255.079.- Ft**.

Itt meg kell jegyezni, a következő gazdasági évre (2011/12) lucerna mag beszerzésre került 600.000.- Ft értékben.

Gyep: A gyep művelési ágban 78,62 ha szerepel. Pénzforgalmi szemléletben nem jelenik meg sem bevétel sem kiadás. Előirányzatként **600.000.- Ft** szerepel kiadásként, bevételként **600.000.- Ft**. Természetesen bevételi oldalon a támogatási összegek megjelennek. Ez az összterületre összesen **25.813.- EURO**, 292.- Ft-tal számolva **7.537.396.-Ft**.

Őszi búza: 2010/2011-es gazdasági évben 114,0 ha-on termeltünk búzát. A már fent említett vis maior okok miatt learatva 77,2 ha lett összesen nettó 90,299 to terméssel. Ez 1,16 to/ha átlag. Értékesítése még nem történt meg (Testületi döntés alapján). Tárolása megoldott, Mikszáth u. 48/1 Szűcs Tibor. Minősége EURO, várható bevétele 46.000.-Ft/to árral számolva **4.153.754.-Ft**. Vetőmagra 2.528.750.-Ft-ot, talajművelésre 2.234.400.-Ft-ot , 2011-ben műtrágyára 2.508.000.-Ft-ot, növényvédelmi munkálatokra 1.969.312.-Ft-ot, aratásra (beszállítás,betárolás,tisztítás) 1.532.264.- Ft-ot költöttünk. Összesen: **10.772.726.- Ft**. Ez hektáronként **94.498.- Ft** költség.

Fehér köles: 2010/2011-es gazdasági évben 30 ha-ron termeltünk kölest. Felosztott mezei leltár költsége 300.000.-Ft., 2011-ben vetőmagra, műtrágyára 588.000.-Ft-ot költöttünk. Ez összesen: **888.000.- Ft**. Ez 29.600.- Ft/ha költség. Aratással nem számolunk, hiszen a keléshez nem kapott elegendő csapadékot. Csak melleleg jegyzem meg hogy a vegetációs idő alatt nem volt számottevő eső. Ilyen esetekre szoktuk azt mondani, hogy a műholdnak vetünk.

Az elmúlt években több képzésen, szakmai konferenciákon, kiállításon vettem részt. Kötelező képzés az Agrár-környezetgazdálkodási és a Natura 2000. Úgy gondolom, hogy a jövőben a mezőgazdaságot - a közfoglalkoztatás terén várható változások miatt -, össze kell kapcsolni, összehangolni az értékteremtő kertészeti és szociális földprogram működésével. Erről decemberi ülésen szó lesz. Fejlesztésre megérett a gépműhelyünk is, amely más funkciót is betölt. Növénytermesztés terén tovább kell vinni a minimum tillage (minimális talajművelés) elvét, betartva a támogatáshoz kötött kritériumokat. Jelenleg e működtetési formát tartom leggazdaságosabbnak, legracionálisabbnak. Nagyon szeretném kihangsúlyozni, hogy ezek a támogatási jogcímek (AKG, KAT, NATURA 2000, SAPS) után betartandó kritériumok miatt terméskieséssel járhatnak, ezért nevezzük kompenzációs támogatásnak. Szakmai szempontból ez „sértő”, de ki az aki hektáronkénti átlagos 140-160 ezer forint vissza nem térítendő támogatási összegért megsértődik.

Kérem a tisztelt Képviselő-testületet, előterjesztésem, megtárgyalását, annak elfogadását.

Déaványa, 2011. október 19.

**Földi Imre
Szociális földmunkát és
köz munkákat szervező
programirányító**